

Jørgen Jørgensen (Lejre): Efter at vi nu i et Par Dage har drøftet Forslag af principielt samme Natur som dette, anser jeg det ikke for nødvendigt at sige saa forfærdelig meget. Det Krav, der har været rejst gennem mange Aar med stedse stigende Styrke af Befolkningen, at Samfundet skal indkassere de Værdier, som skabes ved Samfundets Foranstaltninger, vil man ikke i Længden kunne sidde overhørig. Ved Foranstaltninger fra Samfundets Side, ved Anlæg af Jernbaner, ved Anlæg af Havne, ved Opførelse af Bygninger, som har nødvendiggjort eller muliggjort, at der samlede sig mange Mennesker paa disse Steder, har man set Stigninger, Millionværdier, som burde tilfalde det offentlige, der havde fremkaldt disse Værdier, gaa i private Lommer. Jeg tror derfor ikke, man i Længden kan sidde dette Krav overhørigt, at de Værdier, der skabes ved Foranstaltninger fra det offentlige Side, maa gaa ind i det offentlige Kasse igen. Det rigtige heri har ogsaa været anerkendt gennem mange Aar. Allerede i 1908 blev der her i Tinget af en Venstremand forelagt et Forslag, der gik ud paa, at det offentlige skulde indkassere Værdistigningerne, og ved Loven af 1926 er dette jo principielt godkendt af de tre Partier her i Rigsdagen. Det, der da kunde være Tale om, og det, der bliver Tale om ved denne Lov, er, hvor stor en Part Samfundet kan indkassere af disse Værdier.

I og for sig tror jeg ikke, der er saa megen Uenighed om, at man maa indkassere omtrent det hele. Uenigheden tror jeg nærmest bunder i, at man fra visse Sider nærer megen Betænkelse med Hensyn til at faa konstateret de vikelige Værdier, der er fremkaldt ved det offentlige Medvirkning; men deri er jeg enig med den højtærede Finansminister, at naar der er givet en Fjerdedel af Vurderingsbeløbet at løbe paa til Regulering af Ansættelsen, maa man efterhaanden have Lov til at gaa ud fra, at Vurderingerne er saa rigtige, at man kan bygge paa dem.

Det er fra anden Side — ogsaa fra Venstres Side — tidligere erkendt, at jo mere vi benyttede Vurderingerne som Grundlag for vor Skat, jo stærkere ansporer vi og opfordrer til, at disse Vurderinger bliver rigtige. Den Betragtning tror jeg er rigtig, og derfor tror jeg ogsaa, at vi efterhaanden maa kunne faa — hvis vi ikke allerede har det — saa rigtige Vurderinger, at vi kan gaa til at sige, at naar der ved Vurderingerne er konstateret en Stigning, maa vi kunne indkassere de tre Fjerdedele af den uden at gaa den paa-gældende Ejer for nær.

Naar Jordpriserne i Byerne er steget, som de er, saa er det fremkaldt ved, at Erhvervene i Byerne har tiltrukket sig Befolkningen ude fra Landet. I stort Tal er Befolkningstilvæksten søgt ind til Byerne, og dette har man udnyttet paa den Maade, at man har tilbageholdt de Byggegrunde, der da var Brug for, fordi man bestemt vidste, at naar man blot gav Tid, vilde disse Grunde af sig selv stige i Værdi, uden at den paa-gældende Ejer havde nødig at anstrenge sig det mindste derfor. Her er det altsaa hele Udviklingen i Samfundet, der har fremkaldt Værdistigninger af betydeligt Omfang, og dette har bevirket, at Jorden i mange Tilfælde er blevet et Spekulationsobjekt.

Nu er det sagt her i Dag, at den Sum, som der kunde blive Tale om skulde gaa ind i det offentlige Kasse efter denne Lov paa Grundlag af Værdistigningen fra 1924—27, ca. 3 Mill. Kr. aarlig, ikke var et meget betydeligt Beløb, og det er naturligvis rigtigt, selv om 3 Mill. Kr. dog ogsaa er Penge. Dette anser jeg nu heller ikke for at være det vigtigste; det vigtigste ved Lovforslaget er den indirekte Betydning, det faar, derigennem at det standser Muligheden for Spekulation i Jorden. Dette vil betyde, at den Jord, som i de store Byer skulde sælges til Byggegrunde, men holdes tilbage i Forventning om højere Priser, den Dag da denne Forventning ikke kan opfyldes, vil komme ud paa Markedet, og dette vil bevirke billigere Jordpriser, billigere Byggepriser og lettere Adgang til at faa egne Boliger rundt omkring ved de store Byer.

Jeg tror, man maa se Bestemmelsen i § 11 om Grundstigningsskyldens Bortfald for mindre Beboelsesbygninger ud fra det Synspunkt, at det er et socialt Gode, om de store Byers Bebyggelse kunde ændres derhen, at vi fik en Ovefflytning fra de store Kaserer til egne Hjem i Næheden af Byerne. Vi har jo paa mange andre Omraader med Tilskud fra det offentlige støttet Foranstaltninger, der netop tog Sigte paa det samme, og jeg tror, man har Lov til at sige, at hvis Bestemmelserne i § 11 kan bevirke — hvad jeg tror de kan —, at man fremmer Udflytningen fra Byerne, vil Lovforslagets Gennemførelse baade sundhedsmæssigt og socialt være af uhyre Betydning for den Del af Befolkningen, der har deres Arbejde i Storbyerne. Ud fra dette Synspunkt tror jeg godt, man kan forsvare at gøre denne Undtagelse fra den Regel, som ellers bør gælde i al Jordlovgivning: ens Skat for alle.

Man vil se, at den Værdistigning, som er sket, og som der vil blive Tale om at beskattede, i alt væsentligt er en Værdistigning